

**ЗА КАЧЕСТВОТО НА ОБУЧЕНИЕТО И ПЕРСПЕКТИВИТЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ
НА СТУДЕНТИ ОТ ФОЗ**

Проф. д-р Теодор Попов, гл. ас. д-р Светослав Гаров
Факултет по общественно здраве, МУ – София

Абстракт:

В статията се прави анализ на проведено социологическо проучване чрез анкетна карта на 87 студенти по специалностите „УЗГ” и „Медицинска сестра”.

При анализиране на данните от изследването става видно, че изследваният контингент има ясна представа за значимостта на професията, която са избрали и имат отговорно и критично отношение към учебния процес.

Активното взаимодействие между студенти и преподаватели и навременното отстраняване на появилите се проблеми (били те технически или от друго естество), биха гарантирали провеждането на един качествен процес на обучение, стабилна теоретична и практическа подготовка на студентите, което от своя страна гарантира повишаване на качеството на оказваните грижи в областта на здравеопазването.

Ключови думи: здравни грижи, медицинско образование, професионална реализация, учебен процес

**ABOUT THE QUALITY OF EDUCATION AND PROSPECTS FOR REALIZATION
OF THE STUDENTS IN THE FACULTY OF PUBLIC HEALTH**

T. Popov, S. Garov

Summary:

The article analyzes the social survey conducted by a questionnaire of 87 students of the subjects "Healthcare Management" and "Nursing".

Analyzing the survey data shows that the studied contingent has a clear idea of the importance of the profession, which they have chosen and it also shows that students have a responsible and critical attitude towards the learning process.

The active interaction between students and faculty, and the timely removal of problems (whether technical or otherwise) would ensure conducting of a qualitative learning process, and sound theoretical and practical training of students, which in turn would ensure the quality of health care.

Key words: health care, medical education, professional realization, learning process

Въведение

Образованието, освен за получаване на образователен ценз, спомага за формирането на цялостен духовен и културен облик, по-висок социален статус и по-добри възможности за просперитет. То е от съществено значение за цялостното формиране на личността, за подготовката за самостоятелен живот и пълноценна професионална реализация.

Образованието играе особено значима роля в днешно време, в условията на пазарна икономика и конкуренция. Актуалната ситуация обаче показва, че

фундаменталното образование и първоначалните знания и умения, добити в училище и различните институции, не са достатъчни при непрекъснатото развитие на науката, технологиите, методите на работа и нововъведенията в теорията и практиката. Това налага утвърждаването, разширяването и все по-голямото задълбочаване на т.нар. *продължаващо образование*, известно и като „учене през целия живот”, „перманентно образование”, „непрекъснато образование”, „дидактика за възрастни” и др. [3]

За непрекъснатото образование, повишаването на квалификацията и усъвършенстването на практическите умения на здравните специалисти във Факултета по обществено здраве при Медицинския университет – София, съществува утвърдена практика. Наред с функциониращите бакалавърски и магистърски програми, специализации и докторантури се провеждат и курсове за квалификация и преквалификация. Съществуват и съответните официални документи, които регламентират обучението и квалификацията на специалистите, осигуряващи им възможности за кариерно развитие. [2]

Не по-маловажен е въпросът и за професионалното възпитание и за личностното формиране на медицинските специалисти. Това се отнася не само до придобиването на нови умения за участие в болничните грижи, за подпомагане на терапевтичния процес, но и за внасяне на нови акценти при обгрижването на пациентите, при общуването и взаимодействието с тях. Продължаващото образование има съществено значение и за профилактичната и превантивната дейност, за опазването на душевното здраве. [1]

Всеизвестно е, че учебният процес е двустранен. За неговата ефективност освен дейността на преподавателя е важна ролята на студента с неговата мотивация за обучение и отношение към учебната дейност и собственото си развитие. [4]

Теоретичното обучение дава базови знания по съответните дисциплини и създава условия за формиране на теоретични знания в конкретната работна среда в процеса на полагане на здравни грижи.

Практическата подготовка е важен елемент от обучението на студентите по специалностите „УЗГ” и „Медицинска сестра”. Основни участници в процеса на качествено обучение са преподавателите, наставниците, материалната база. Те създават условия да протича стойностен учебен процес за формиране на необходимите професионални знания и практически умения.

Използването на разнообразни методи, форми и средства в учебния процес създава условия да се изграждат правилни модели и стил на поведение у студентите при работата им с различните категории пациенти. Медицинската помощ включва не само добре изпълнена манипулация, провеждане на подготовка за изследвания, раздаване на лекарства, провеждане на хигиенни и специализирани грижи, но и личната грижа към човека, изразена в загриженост, съчувствие, внимание, емоционална топлина, зачитане и всестранна подкрепа. [5]

Целта на настоящото проучване е да се оптимизира качеството на провежданата учебна дейност на студентите по специалностите „УЗГ” и „Медицинска сестра” чрез

установяване на постигнатото досега качество на обучението и перспективите за професионална и личностна реализация.

Контингент и методика

Социологическото проучване е анонимно и е осъществено със собствена стандартизирана анкетна карта на проф. Теодор Попов с 28 айтема от смесен тип през летния семестър на учебната 2017/2018 година.

Респондентите са общо 87 студенти, от които 75 се обучават по специалността „Медицинска сестра” и 12 – по специалността „УЗГ”.

По пол разпределението е: 84 жени и 3 мъже.

По отношение на образователния ценз 51,4% са със степен професионален бакалавър, 8,1% – с полувисше, и 40,5% – със средно образование.

Средната възраст на анкетираните е 28,5 години.

За обработка и анализ на резултатите са използвани социологически метод, математико-статистически методи, графичен анализ.

Резултати и обсъждане

Получените данни (възможен е повече от един отговор) показват, че за 60,9% от респондентите основен стимул за обучение е желанието за усъвършенстване, 58,6% преценяват, че продължаващото образование им дава по-голяма възможност за професионална реализация, 36,7% – от интерес, 19,5% – продължаване на образованието, и 3,4% – подражание (фиг. 1).

Фиг. 1. Разпределение на отговорите относно мотивацията за учене

На следващия въпрос („Доволен ли сте от настоящото обучение?“) резултатите демонстрират, че 56,3% от респондентите са доволни от провежданото обучение, 39,1% – отчасти, и само 4,6% заявяват, че не са доволни от него.

Тези данни кореспондират и с други, според които голяма част (54,1%) са удовлетворени от равнището на преподаване (фиг. 2).

Фиг. 2. Равнища на удовлетвореност от провежданото обучение

Значителен е процентът (51,2) на анкетиранияте, които проявяват интерес и се нуждаят от допълнителна информация за подготовката си.

Показателни са препоръките, които студентите посочват за подобряване на преподаването: 57,5% са изказали мнение, че е по-добре да има повече практически занятия за сметка на теоретичните, като се набляга на директния контакт с пациентите.

Относително висок е процентът (34) и на тези, които препоръчват подобряване на качеството на дистанционното преподаване, като визират чисто технически проблеми. Останалите 43% нямат препоръки.

Респондентите са убедени в голямата си част (80,5%), че изучаваният материал ще им помогне по-лесно да се реализират в професията, а 93% от тях са убедени, че това обучение развива у тях качества като комуникативност, увереност в собствените възможности, гъвкавост при справянето с трудностите (фиг. 3 и фиг. 4).

Фиг. 3. Разпределение на оценките за ролята на обучението за по-добра професионална реализация

Фиг. 4. Преценки на респондентите за влиянието на обучението за развитие и на позитивни личностни качества

По отношение на достатъчността на теоретичната подготовка анкетирания са отговорили положително в значително висок процент – съответно 52,9%, а предпочитания към практическите занятия са изразили 32,2%.

На въпроса за желанието за продължаване на образованието 79,8% са отговорили утвърдително, като по-голямата част от тях (82,2%) смятат да продължат образованието си в системата на общественото здраве.

Разнопосочни са предпочитанията на анкетираните студенти относно предпочитаната форма на обучение, в които обаче доминират желанията за редовна форма на обучение – 68,2% (фиг. 5).

Фиг. 5. Ранжиране на формите на обучение по предпочитания

На фиг. 6 са илюстрирани очакванията на студентите след приключване на обучението им.

Фиг. 6. Очаквани резултати от обучението

Заклучение

От анализа на данните от анкетата става видно, че изследваният контингент (студенти от специалностите „УЗГ” и „Медицинска сестра”) е с формирана ясна

представа за значимостта на избраната професия и има отговорно и критично отношение към учебния процес.

По-голямата част от анкетиранияте изтъкват като основен мотив желанието за увеличаване на професионалните си умения и за добиване на нови знания, а не заради материални стимули.

Участвалите в анкетното проучване намират полза от сегашното обучение и одобряват продължаващото образование като успешна форма на обучение и квалификация.

Относно формите на обучение по-голямата част предпочитат редовната форма на обучение, подплатена с повече практически занятия.

Активното взаимодействие между студенти и преподаватели и навременното отстраняване на появилите се проблеми (били те технически или от друго естество) биха осигурили провеждането на един качествен процес на обучение и постигането на стабилна теоретична и практическа подготовка на студентите. Това от своя страна гарантира необходимото за обществото повишаване на качеството на оказваните грижи в областта на здравеопазването.

ЛИТЕРАТУРА

1. Александрова, М. Съвременни тенденции в обучението на медицински сестри. София, 2007.
2. Попов, Т. Медицинска педагогика. Габрово, Екс-Прес, 2011. 284 с.
3. Попов, Т. Педагогика. Втора част. Теория на обучението/Дидактика. 3. изд. Габрово, Екс-Прес, 2015. 496 с.
4. Попов, Т. Студентът като субект на обучението. София, Везни, 2006.
5. Чакърва, Л. Професионална етика за специалисти по здравни грижи. Габрово, Екс-Прес, 2011.

Адрес за кореспонденция:

Проф. д-р Теодор Попов
Ръководител катедра „Медицинска педагогика”
ФОЗ, МУ-София
1527 София, ул. Бяло море №8
e-mail: theopopov@abv.bg